

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان
معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه

فرم طراحی برنامه درسی

همکار محترم

از آنجا که طراحی برنامه درسی به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت مدرسین مطرح می باشد و در همه دانشگاهها و مراکز آموزشی به عنوان یک روش علمی و ضروری مورد استفاده قرار می گیرد ، لذا جهت پیش بینی سیر تدریس و توجه به اهداف آموزشی دانشجویان و ارتقاء مهارت جنابعالی و توسعه این مهارت ، تکمیل فرم طرح درس ضروری به نظر می رسد .

کمیته طرح درس

بخش اول:

۱ - مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی : دکتر آرزو کرمپوریان   دانشکده : پرستاری و مامایی   گروه آموزشی : داخلی-جراحی
مدرک تحصیلی : دکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریتها
مرتبه دانشگاهی : استادیار   سابقه تدریس در دانشگاه به سال : ۲۶

۲ - مشخصات درس

عنوان درس : پرستاری اورژانس در بحران و حوادث غیرمترقبه   تعداد واحد : ۱.۵ واحد (۱ نظری-۰/۵ عملی)
نوع درس: نظری-عملی   سال تحصیلی : ۹۶-۹۷   نیمسال: اول
دروس پیش نیاز: پرستاری در اختلالات مادر و نوزاد، پرستاری کودکان، پرستاری بزرگسالان ۱-۳ ، اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری های شایع در ایران

۳ - مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی : پرستاری   مقطع: کارشناسی   تعداد فراگیران : ۶۰ نفر

بخش دوم:

اهداف کلی درس: افزایش آگاهی و ایجاد توانایی در دانشجو به منظور ارائه اقدام فوری پرستاری جهت حفظ جان مصدومین، برقراری ارتباط مناسب با خانواده، پیشگیری از عوارض در حوادث-سوانح-بلایا و بحران ها تا رسیدن کمکهای پزشکی، آماده سازی دانشجو جهت انجام مراقبتهای مبتنی بر تشخیص های پرستاری در بخش های اورژانس بیمارستانها، پیش بیمارستانی و جامعه

شرح درس: دانشجو ضمن کسب آگاهی در مورد اصول و مفاهیم پرستاری در فوریتها، با بهره گیری از مهارتهای تفکر خلاق، ارتباط مناسب و فرایند حل مشکل و بر اساس سرفصل وزارت متبوع بطور عملی با نحوه ارائه مراقبت فوری پرستاری به مصدومین، بیماران و خانواده آنها در موارد اورژانس، در خارج از بیمارستان، جامعه و در بخشهای اورژانس با رعایت اولویت در تصمیم گیری ها آشنا خواهد شد.

برنامه زمان بندی درس:

الف) بخش نظری:

ردیف	عنوان مبحث جلسه	اهداف کلی هر جلسه
۱	بیان طرح درس - ارزشیابی آغازین - تبیین انتظارات - ساختار بخش اورژانس - اصول پرستاری در فوریتها و بلایا	۱. آشنایی با چگونگی ساختار بخش اورژانس ۲. آشنایی با اصول پرستاری در فوریتها و بلایا، کاربرد فرایند پرستاری در فوریتها، رعایت ملاحظات اخلاقی و قانونی
۲	پرستاری در جامعه و قبل از بیمارستان بر اساس فرآیند تصمیم گیری - ایمنی امداد و نجات در بلایای طبیعی	۱. آشنایی با تدابیر و مداخلات پرستاری مبتنی بر تشخیص های پرستاری در جامعه و قبل از بیمارستان ۲. آشنایی با مراقبت های پرستاری بر اساس اولویت مبتنی بر فرآیند تصمیم گیری ۳. آشنایی با ایمنی امداد و نجات در بلایای طبیعی با کاربرد فرایند پرستاری و رعایت اصول و اولویت بندی بیماران مبتنی بر نیاز آنها
۳	احیای قلبی ریوی اولیه	۱. آشنایی با احیای قلبی ریوی اولیه با کاربرد اصول CPR
۴	تهیه نمونه آزمایشگاهی - مایع درمانی وریدی - مدیریت درد	۱. آشنایی با نحوه تهیه نمونه های آزمایشگاهی در موارد ضروری ۲. آشنایی با مایع درمانی وریدی مبتنی بر نوع و نیاز مددجو یا بیمار ۳. آشنایی با مدیریت درد شامل بررسی و شناخت نوع درد، ارائه مداخلات ضروری در آرام کردن مددجو و تسکین درد
۵	پرستاری اورژانس در آسیب های محیطی - تریاز و انواع آن	۱. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی گرمزدگی و سرمازدگی ۲. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی برق گرفتگی و سوختگی با اشعه ۳. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی غرق شدگی ۴. آشنایی با تریاز: تعریف، اصول، انواع (بیمارستانی و پیش بیمارستانی) و نقش پرستار در تریاز
۶	پرستاری اورژانس در مسمومیت ها	۱. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی مسمومیت خوراکی و دارویی ۲. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی مسمومیت استنشاقی ۳. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی مسمومیت تزریقی و ناشی از گزش
۷	پرستاری اورژانس در شکستگی ها - ورود اجسام خارجی به بدن - شوک ها	۱. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی شکستگی ها (سرو گردن، اندامها، قفسه سینه و لگن) ۲. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی بیماری ورود اجسام خارجی به بدن (چشم، گوش، حلق) ۳. آشنایی با علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی انواع شوک ها
۸	حوادث زمان جنگ	۱. آشنایی با پرستاری در انفجارات ۲. آشنایی با پرستاری در جنگ بیولوژیک ۳. آشنایی با پرستاری در جنگ شیمیایی ۴. آشنایی با پرستاری در جنگ هسته ای و پرتویی

اهداف کلی هر جلسه	عنوان مبحث جلسه	ردیف
۱. مشاهده دقیق انجام انواع بانداژ ۲. انجام دقیق و مستقل بی حرکت کردن سر و گردن	انواع بانداژ و بی حرکت کردن سر و گردن	۱
۱. انجام دقیق و مستقل بی حرکت کردن اندام فوقانی	بی حرکت کردن اندام فوقانی	۲
۱. انجام دقیق و مستقل بی حرکت کردن لگن و اندام تحتانی	بی حرکت کردن لگن و اندام تحتانی	۳
۱. انجام دقیق و مستقل بی حرکت کردن قفسه سینه	بی حرکت کردن قفسه سینه	۴
۱. انجام دقیق و مستقل انتقال و جابجایی مصدوم	انتقال و جابجایی مصدوم	۵
۱. انجام دقیق و مستقل احیای قلبی ریوی پایه	احیای قلبی ریوی پایه	۶
۱. انجام دقیق و مستقل احیای قلبی ریوی پیشرفته	احیای قلبی ریوی پیشرفته	۷
۱. انجام دقیق و مستقل خروج جسم خارجی در بالغین ۲. انجام دقیق و مستقل خروج جسم خارجی در کودکان ۳. انجام دقیق و مستقل خروج جسم خارجی در زنان حامله و افراد چاق	برخورد با انسداد راه هوایی با جسم خارجی	۸

برنامه درسی هر یک از جلسات:

● برنامه درسی جلسه ۱

هدف کلی جلسه: آشنایی با ساختار بخش اورژانس-اصول پرستاری در فوریتها و بلایا

روش ارزشیابی	وظایف فراگیران	وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطه	اهداف	ردیف
• حضور در کلاس • پرسش و پاسخ	• حضور بموقع • شرکت در پرسش و پاسخ	• Power Point • گچ و تخته سیاه	• سخنرانی • پرسش و پاسخ	شناختی	از دانشجو انتظار می رود: • چگونگی ساختار بخش اورژانس را توضیح دهد. • اصول پرستاری در فوریتها و بلایا، کاربرد فرایند پرستاری در فوریتها، رعایت ملاحظات اخلاقی و قانونی را توضیح دهد.	1

● برنامه درسی جلسه ۲

هدف کلی جلسه: آشنایی با پرستاری در جامعه و قبل از بیمارستان بر اساس فرآیند تصمیم گیری- ایمنی امداد و نجات در بلایای طبیعی

روش ارزشیابی	وظایف فراگیران	وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطه	اهداف	ردیف
• حضور در کلاس • پرسش و پاسخ	• حضور بموقع • شرکت در پرسش و پاسخ	• Power Point • گچ و تخته سیاه	• سخنرانی • پرسش و پاسخ	شناختی	• از دانشجو انتظار می رود: • تدابیر و مداخلات پرستاری مبتنی بر تشخیص های پرستاری در جامعه و قبل از بیمارستان را تعریف کند.	1
					• مراقبت های پرستاری بر اساس اولویت مبتنی بر فرآیند تصمیم گیری را توضیح دهد.	2
					• ایمنی امداد و نجات در بلایای طبیعی با کاربرد فرایند پرستاری و رعایت اصول و اولویت بندی بیماران مبتنی بر نیاز آنها را ذکر کند.	3
• حضور در کلاس • پرسش و پاسخ	• حضور بموقع • شرکت در پرسش و پاسخ	• Power Point • گچ و تخته سیاه	• سناریونویسی	روانی- حرکتی	• مراحل امداد و نجات بیمار را بر اساس سناریوی بلایای طبیعی تبیین نماید.	4
• حضور در کلاس • پرسش و پاسخ	• حضور بموقع • شرکت در پرسش و پاسخ	• Power Point • گچ و تخته سیاه	• سخنرانی • پرسش و پاسخ	عاطفی	• نگرش خود را نسبت به مصدوم درگیر در بلایای طبیعی ذکر کند.	5

● برنامه درسی جلسه ۳

هدف کلی جلسه: آشنایی با احیای قلبی ریوی اولیه

ردیف	اهداف	نوع حیطه	روش تدریس	وسائل کمک آموزشی	وظایف فراگیران	روش ارزشیابی
1	● از دانشجو انتظار می رود: ● احیای قلبی ریوی اولیه را توضیح دهد.	شناختی	● سخنرانی ● پرسش و پاسخ	● Power Point ● گچ و تخته سیاه	● حضور بموقع ● شرکت در پرسش و پاسخ	● حضور در کلاس ● پرسش و پاسخ
2	● مراحل احیای قلبی ریوی اولیه را بر اساس سناریوی بلائی طبیعی تبیین نماید.	روانی- حرکتی	● سناریونویسی	● Power Point ● گچ و تخته سیاه	● حضور بموقع ● شرکت در پرسش و پاسخ	● حضور در کلاس ● پرسش و پاسخ
3	● نگرش خود را نسبت به احیای قلبی ریوی اولیه ذکر کند.	عاطفی	● سخنرانی ● پرسش و پاسخ	● Power Point ● گچ و تخته سیاه	● حضور بموقع ● شرکت در پرسش و پاسخ	● حضور در کلاس ● پرسش و پاسخ

● برنامه درسی جلسه ۴

هدف کلی جلسه: آشنایی با تهیه نمونه آزمایشگاهی-مایع درمانی وریدی-مدیریت درد

ردیف	اهداف	نوع حیطه	روش تدریس	وسائل کمک آموزشی	وظایف فراگیران	روش ارزشیابی
1	از دانشجو انتظار می رود: نحوه تهیه نمونه های آزمایشگاهی در موارد ضروری را توضیح دهد.	شناختی	● سخنرانی ● پرسش و پاسخ	● Power Point ● گچ و تخته سیاه	● حضور بموقع ● شرکت در پرسش و پاسخ	● حضور در کلاس ● پرسش و پاسخ
2	اندیکاسیون، کنترال اندیکاسیون و مراقبت حین تزریق انواع مایعات وریدی هیپو، هایپر و ایزوتونیک را توضیح دهد.					
3	بررسی و شناخت نوع درد، مداخلات ضروری در آرام کردن مددجو و تسکین درد را توضیح دهد.					
4	درد بیمار را بر اساس VAS ارزشیابی کند.	روانی- حرکتی	● مشاهده	● Power Point ● گچ و تخته سیاه ● خط کش	● حضور بموقع ● شرکت در پرسش و پاسخ	● حضور در کلاس ● پرسش و پاسخ
5	نگرش خود را نسبت به بیمار دردمند ذکر کند.	شناختی	● سخنرانی ● پرسش و پاسخ	● Power Point ● گچ و تخته سیاه	● حضور بموقع ● شرکت در پرسش و پاسخ	● حضور در کلاس ● پرسش و پاسخ

• برنامه درسی جلسه ۵

هدف کلی جلسه: آشنایی با پرستاری اورژانس در آسیب های محیطی - تریاژ

ردیف	اهداف	نوع حیطه	روش تدریس	وسائل کمک آموزشی	وظایف فراگیران	روش ارزشیابی
1	علل، علائم، ارزیابی، درمان و مراقبت پیش بیمارستانی گرمزدگی و سرمازدگی را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ
2	علل، علائم، ارزیابی، درمان و مراقبت پیش بیمارستانی برق گرفتگی و سوختگی با اشعه را توضیح دهد.					
3	علل، علائم، ارزیابی، درمان و مراقبت پیش بیمارستانی غرق شدگی را توضیح دهد.					
4	اصول تریاژ و نقش پرستار در تریاژ را توضیح دهد.					
5	یک سناریو بر اساس ESI طراحی کند.	روانی- حرکتی	سناریونویسی	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ
6	نگرش خود را نسبت به تریاژ در شرایط عادی و بحران ذکر کند.	عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ

• برنامه درسی جلسه ۶

هدف کلی جلسه: آشنایی با پرستاری اورژانس در مسمومیت ها

ردیف	اهداف	نوع حیطه	روش تدریس	وسائل کمک آموزشی	وظایف فراگیران	روش ارزشیابی
1	از دانشجو انتظار می رود: • علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی مسمومیت خوراکی و دارویی را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ
2	• علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی مسمومیت استنشاقی را توضیح دهد.					
3	• علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی مسمومیت تزریقی و ناشی از گزش را توضیح دهد.					
4	بر اساس علائم و نشانه ها یک سناریوی مسمومیت را حل نماید.	روانی- حرکتی	سناریونویسی	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ
5	نگرش خود را نسبت به بیمار مسموم ذکر کند.	عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ

• برنامه درسی جلسه ۷

هدف کلی جلسه: آشنایی با پرستاری اورژانس در شکستگی ها-ورود اجسام خارجی به بدن-شوک ها

اهداف	نوع حیطه	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	وظایف فراگیران	روش ارزشیابی	ردیف
از دانشجو انتظار می رود: • علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی شکستگی ها(سرو گردن، اندامها، قفسه سینه و لگن)را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ	1
• علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی ورود اجسام خارجی به بدن(چشم، گوش، حلق)را توضیح دهد.						2
• علل، علائم، ارزیابی و درمان و مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی انواع شوک ها را توضیح دهد.						3
بر اساس نوع شکستگی آتل موردنظر را انتخاب کند.	روانی- حرکتی	مشاهده	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ	4
سناریوی شوک هیپوولمیک را حل کند.	روانی- حرکتی	سناریونویسی	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ	5
نگرش خود را نسبت به بیمار مبتلا به شوک هیپوولمیک ذکر کند.	عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ	6

• برنامه درسی جلسه ۸

هدف کلی جلسه: آشنایی با حوادث زمان جنگ

اهداف	نوع حیطه	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	وظایف فراگیران	روش ارزشیابی	ردیف
از دانشجو انتظار می رود: • پرستاری در انفجارات را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ	1
پرستاری در جنگ بیولوژیک را شرح دهد.						2
پرستاری در جنگ شیمیایی را توضیح دهد.						3
پرستاری در جنگ هسته ای و پرتویی را توضیح دهد.						4
سناریوی انواع جنگها را طراحی نماید.	روانی- حرکتی	سناریونویسی	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ	5
در خصوص تفاوت بین این بیماریها با همکلاسیهای خود بحث کند.	عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Power Point گچ و تخته سیاه	حضور بموقع شرکت در پرسش و پاسخ	حضور در کلاس پرسش و پاسخ	6

منابع درسی:

- ✓ Emergency care, (brady)etal, London, Prentice Hall, 2006, 2010 .
- ✓ Walsh ,M ., Kent, A. (2001). Accident and Emergency Nursing. (4 th ed).
- ✓ اصول تریاژ در فوریت‌های پزشکی باتاکید بر تریاژ به سبک □ START فوریت های پزشکی در بلایا . عزیز شهرکی واحد، دکتر محمد حسن محمدی، فرهاد رضوانی، مریم حیدری، الهه اسدی بیدمشکی.
- ✓ پرستاری فوریت‌ها و حوادث غیر مترقبه، فاطمه غفاری عباس شمسعلی نیا. تهران: انتشارات بشری

بخش سوم : ارزشیابی

۱- روش های امتیاز دهی فعالیتها

الف) بخش نظری

ردیف	فعالیت‌های مورد نظر در طول ترم	ابزار ارزشیابی	میزان امتیاز از ۲۰ نمره	درصد کل امتیاز از ۱۰۰٪
۱	میزان مشارکت در بحث ها و طرح سوال	پرسش و پاسخ	۱	۵%
۲	حضور فعال در کلاس	کسر ۱ نمره به ازای داشتن هر غیبت	۲	۱۰%
۳	کوئیز	تستی	۲	۱۰%
۴	امتحان میان ترم	تستی - تشریحی	۵	۲۵%
۵	امتحان پایان ترم	تستی - تشریحی	۱۰	۵۰%
۶	جمع		۲۰	۱۰۰%

ب) بخش عملی

ردیف	فعالیت‌های مورد نظر در طول ترم	ابزار ارزشیابی	میزان امتیاز از ۲۰ نمره	درصد کل امتیاز از ۱۰۰٪
۱	میزان مشارکت در بحث ها و طرح سوال	پرسش و پاسخ	۱	۵%
۲	حضور فعال در پراتیک و بدون غیبت	کسر ۱ نمره به ازای داشتن هر غیبت	۲	۱۰%
۳	پوشیدن لباس فرم و اتیکت	چک لیست فرم و اتیکت	۱	۵%
۴	ارائه گزارش کار	تحویل گزارش	۸	۴۰%
۵	امتحان پایان ترم	تستی - تشریحی	۸	۴۰%
۶	جمع	مشاهده	۲۰	۱۰۰%

۲- مراحل ارزشیابی

الف) بخش نظری

در شروع ترم (ارزشیابی تشخیصی): انجام سؤالات شفاهی جهت مشخص شدن اهداف آموزشی و خط مشی
در طی ترم (ارزشیابی تکوینی): سؤالات شفاهی و تمرین کلاسی جهت ارزیابی میزان علاقه مندی و مشارکت در مباحث،
کوئیز

در پایان ترم (ارزشیابی پایانی): انجام امتحان کتبی به صورت تشریحی

ب) بخش عملی

در شروع ترم (ارزشیابی تشخیصی): ارزشیابی مهارت های پراتیکی

در طی ترم (ارزشیابی تکوینی): ارزشیابی گزارش کار های کلاسی

در پایان ترم (ارزشیابی پایانی): انجام امتحان کتبی به صورت تشریحی

۳- شیوه تجزیه و تحلیل نتایج ارزشیابی

-استاندارد کردن سؤالات : تعیین ضریب دشواری سؤالات - تعیین ضریب تمیز سؤالات